

in zameta denar v obliki zmanjšane delovne moči vseh, ki se danes uče. Kar mesto prihrani, izgube meščani na svoji mladini in še veliko več.

Kdo je bolj poklican, da pregleda, kako je s šolo, in zahteva, kar je potrebno, da pridemo iz vse šolske bede, kot učiteljstvo samo, in sicer vse, od vrha do tal? A zato je treba predvsem enotne organizacije, to se pravi stalnih stikov vseh, ki delajo in se trudijo z najboljšimi nameni po vseh slovenskih šolah. Ako je potrebna zveza vseh državnih nameščencev, je potrebno skupno delo vsega slovenskega učiteljstva vseh šol še bolj.

Delovanje ožjega sosveta UJU - Poverjeništvu Ljubljana.

(Poročilo iz seje dne 24. marca 1928.)

Otvoritev.

Poverjenik tov. Andrej Skulj otvori sejo, pozdravi navzoče, ugotovi sklepčnost in opraviči gospo Godčevu ter preide na dnevni red.

Tajnikovo poročilo.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da šteje naša organizacija danes 161 članov več nego na koncu prejšnjega poslovnega leta. Večina okrajnih učiteljskih društev se točno ravna po okrožnici poverjeništvu števil. 289. 5 društev je doslej zborovalo po štirikrat, 20 po trikrat in 7 društev po dvakrat. Nekatera društva pa ne upoštevajo okrožnice in ne pošljejo svojega poročila po več mesecev, kar je vsekako graje vredno. Pri vodstvu poverjeništvu smo imeli 11 posvetovanj. Teh so se skoro redno udeleževali tudi načelniki odsekov. Od zadnje seje ožjega sosveta smo rešili neshetno osebnih zadev. Omenim naj le glavne: Posredovali smo pri prosvetnem oddelku za kontraktualne učitelje, za učiteljice Kneislovo, Malavašičevo, Hitijevo, Zemljakovo in Jakšetovo. Obravnaval se je slučaj Moderndorfer-Knaflič, napravili smo potrebne korake za imenovanje oblastnega šolskega nadzornika v Ljubljani in Mariboru iz osnovnošolskih vrst ter odposlali spomenico za izplačilo potnih sreskih šolskim nadzornikom. Napravili smo obširno vlogo o preganjanju učiteljev v prevajalskem okraju. Z ozirom na naše materialne zadeve naj omenim, da smo odposlali vlogo za brezplačno stanovanje in kurivo ter za brezplačno zdravljenje v bolnici, zaradi selitvenih stroškov in prevedbe kronskih upokojencev. Predložili smo tudi prošnjo za priznanje podpore »Popotniku« in »Zvončeku«. V januarju je bil občni zbor Zveze državnih nameščencev. Našo organizacijo zastopajo poverjenik Skulj, urednik Dimnik in blagajnik Grum. Tudi Zveza je posredovala v mnogih skupnih zadevah ter se zavzemala za koristi, ki so skupne vsem državnim uradnikom in se moramo zatorej za nje skupno boriti. Predložili smo Izvršnemu odboru UJU načrt novih pravil in ponovno opozorili na naše predloge glede šolskega zakona. Merodajne kroge smo zainteresirali za nadaljevalno šolstvo sploh. Napravili smo vlogo na oblastni odbor za podporo, da bi mogli poslati svojega zastopnika na mednarodni učiteljski kongres v Berlin. Pevski zbor UJU, ki ga organizacija podpira, je priredil koncerte v Zagrebu, Ljubljani in v Celju. Vsi so nepričakovano lepo uspeli. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani nam je na našo vlogo odgovorila, da je treba šolske izkaze kolekovati. Pozvali smo članstvo, da zbira prispevke za Dijaški dom v Beogradu in članstvo za »Mladinsko Matico«. Podpisali smo spomenico, da ostane naša univerza neokrnjena. Odposlali smo dopise na ravnateljstva učiteljskih v Ljubljani in Mariboru, da nam omogočijo ožji stik z učiteljskimi. Mariborska društva smo pozvali, da se udeležijo po svojih delegatih sestanka, ki ga je sklicala Narodna odbrana. Na društva smo poslali več okrožnic organizacijskega značaja. Za mariborsko oblast smo ustanovili šolskopravni odsek.

Na temelju tajnikovega poročila so se napravili sledeči važnejši sklepi:

Ustanovitev obrambnega sklada naj se prepusti gospodarskemu svetu v razmotrivanje, ki stavi nato primerne predloge.

Poverjeništvu naj zahteva pri Izvršnem odboru UJU v Beogradu, da se vrše seje poverjenikov redno vsak drugi mesec.

Ožji sosvet daje svojim zastopnikom v Glavnem odboru nalog, da interpelirajo glede priglasitve celotnega združenja v učiteljsko internacionalno, ne da bi prej o tem vprašal za mnenje posameznega poverjeništvu in da bi sklepala prej o tem glavna skupščina. Načelno ni proti vstopu.

Zaradi kolikovanja izkazov naj se poverjeništvu ponovno obrne na ministrstvo. V vlogi naj se sklicuje na dijaške izkaze srednjih šol, ki se tudi ne kolekujejo ter na to, da so takse za šoloobvezno deco protustavne. Pri poslancih naj se začne akcija, da se ta določba v taksem zakonu izpremeni, oziroma ukine.

Vsi slučaj, ki so se dogodili v preteklem letu vsled krivičnega premeščanja učiteljstva, naj se zbero in odstopijo šolskopravnima odsekom v Ljubljani in Mariboru. Pri obeh se osnuje še personalna sekcija.

Oba prosvetna oddelka naj se naprosita, da dasta listo kompetentov na razpolago zastopnikom učiteljstva, članoma namestilne komisije, še pred sejo namestilne komisije, da jo moreta proučiti in utemeljiti svoje predloge. Na ministrstvo naj se napravi vloga, v koliko so člani namestilne komisije nampram organizaciji vezani na uradno tajnost po čl. 91. čin. zak.

Ali smo res tako majhni, da ne zmoremo take korporacije v svojo korist in v korist šolstva? Ali so dostojnejše nespartanske pravde po časnikih od skupnega nastopa močne, avtoritativne korporacije? Ali ne bo šolstvo rapidno nazadovalo, ali ne bo položaj učečih vedno slabši, če ne bomo skupnih vprašanj reševali skupno?

Vse učiteljstvo je dolžno resno premisliti te stvari in izvajati posledice, če mu je kaj do resničnega napredka našega šolstva in če mu je do izboljšanja lastnega gmotnega in moralnega položaja. Ako bo to naredilo, bo mogoče rešiti tudi vprašanje klasifikacije in še marsičesa drugega.

J. P.

Prosvetni oddelek v Mariboru naj se naprosi, da dá možnost zastopnikom osnovnega in meščanskošolskega učiteljstva, da glasujeta v namestilni komisiji skupno oba za vsak slučaj namestitve ne glede na to, ali se oddaja mesto na osnovni ali meščanski šoli.

Delovanje eksekutive pri poverjeništvu se odobri.

Poročilo blagajnika.

Glavni blagajnik tov. Rado Grum poroča o blagajniškem stanju poverjeništvu in listov: »Učiteljski Tovariš«, »Popotnik« in »Zvonček«, o dohodkih in izdatkih, o potnih stroških, o inseratih, o izdatkih samozobrazovalne akcije, o organizacijskih skladih, naložbah, brošurah, honorarijih, o proračunu, o pogodbi z Učiteljsko tiskarno, o likvidaciji tvornice učil in šolskih potrebščin in o preuredbi uprave. Na temelju njegovega poročila so se napravili sledeči sklepi:

Ožji sosvet predlaga širjemu sosvetu, da dovoli odpis 1000 Din za izgubljene deleže pri tvornici učil in šolskih potrebščin.

Glavni blagajnik naj sestavi proračun za poslovno leto 1928./29. za sejo širjega sosveta po Veliki noči vsaj v glavnih (surovih) obrisih.

Urednikovo poročilo.

Urednik tovariš Ivan Dimnik pravi, da je zahteval prosvetni šef v Ljubljani za nekatere novice, ki jih je objavil v »Tovarišu«, konkretne dokaze. To je storil. Tudi v bodoče se bo držal točno tega načela. Za novice brez konkretnih dokazov ne more prevzeti nikake odgovornosti, da bodo objavljene. Dopisnik mora jamčiti napram uredniku za resničnost podatkov in vpslati dokaze istočasno z dopisom. Omenja dopis tov. Julija Kontlerja kot odgovor na članek, ki ga je spisal po naročilu ožjega sosveta tov. Hočevar. Sklep: Za članek prevzame uredništvo vso odgovornost, ker ima zanj konkretne dokaze. Za vsako izmed navedenih štirih točk ima dokaze tov. Hočevar, ki je spisal članek na sklep ožjega sosveta.

Delo v odsekih.

Tajnik prečita nato poročila, ki so jih poslali načelniki posameznih odsekov, in sicer: osrednji izobraževalni odsek, odsek za »Mladinsko Matico«, odsek za nadaljevalno šolstvo, odsek za izvenšolsko delo, šolsko-upravni odsek in odsek za kontraktualce.

Tov. Hren odločno zavrača poročilo Oio, v kolikor se tiče podatkov o društvenem delovanju v Mariboru, ter omenja, da res ni ustanovilo mariborsko učiteljsko društvo krožkov, ker to ni bilo v mestu potrebno. Pač pa se vrše sestanki članov vsakih 14 dni. Vodi jih tov. nadzornik Ivan Tomažič. Razpravljali so o vseh aktualnih zadevah, zlasti o delovni šoli. Sestankov se je udeležilo 40 do 60 učiteljev in učiteljic.

Po prečitaniu poročila »Mladinske Matice«, se je vnela živahna debata, ki so vanjo posegli tovariši: Ribičič, Musek, Mencin, Hren in Skulj. Po debati se sklene:

Predno se dajo publikacije »Mladinske Matice« v tisk, naj se pregleda proračun, naklada in oprema. Naslovna slika na knjigi Jack London naj se izmenja! Tov. Ribičič naj se pozove, da stopj v odsek.

Glede urejevanja »Zvončka« naj se sporuči uredniku, da v zmislu sklepov pokrajinske skupščine pozove še nove sotrudnike, mladinske pisatelje k sodelovanju. List se mora dvigniti tudi glede sotrudnikov.

V odsek za kontraktualce naj se pozove tov. Ribičič, ki je prvi delal kot zastopnik ožjega sosveta za kontraktualce.

Pri šolsko-upravnih odsekih v Ljubljani in Mariboru se osnuje še personalna sekcija. Za oba šolsko-upravna odseka se naroči list »Samoprava«.

Vsi dopisi posameznih odsekov morajo teči skozi poverjeništvu.

Gospodarski odsek naj se pogosteje sestaja!

Ako naj izhaja »Učiteljski Tovariš« v glavnih počitnicah štirinajstdnevno, naj o tem odloči pokrajinska skupščina.

Seja širjega sosveta.

Seja širjega sosveta bo 15. aprila t. l. v Mariboru. Določitev zborovalnega prostora in dnevnega reda se prepusti poverjeništvu. Dnevni red objavljamo na drugem mestu.

Likvidacija »Edinstva«.

Poverjenik Skulj pojasni ves potek, teze, točke, tiskovno težbo proti odgovornemu uredniku »Edinstva« in njegovo izjavo. »Edinstvo« je likvidacijo objavilo, kakvega oficijelnega obvestila doslej nismo prejeli.

Slovenska šolska Matica in Pedagoška centrala.

Tovariš Dimnik omenja, da se vrši občni zbor Slov. šolske Matice 4. aprila t. l. Mnenja je, da današnja Slov. šol. Mat. ni izvedla še vseh svojih nalog. Cepljenje je v škodo stvari. Potrebna je reforma, ki se bo izvedla le tedaj, ako se združijo vse delovne sile. Da bi ne cepili svojih energij, bi bilo najbolje, ako bi se Slov. šol. Mat. in Pedagoška centrala združili, ker imata obe instituciji iste tendence.

Slučajnosti.

Na vprašanje omenja tov. poverjenik, da je bil tov. Hren pravilno naprošen, da zastopar organizacijo na obnem zboru Pedagoške centralne v Mariboru. Povdarja tudi, da sta glasom njihovih poročil tovariša Pahor in Hreščak pravilno zastopala mnenje poverjeništvu.

Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, zaključijo poverjenik sejo.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, dne 2. aprila 1928.

Andrej Skulj, Josip Kobal, poverjenik, tajnik.

Najugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi tvrdka J. Rojina, Ljubljana

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

INTENZIVNI NAPOR ZVEZE, DA SE ZBOLJŠA GMOTNI IN MORALNI POLOŽAJ DRŽ. NAMEŠČENCEV.

Začetkom meseca marca in še preden je Narodna skupščina vzela v pretres finančni zakon za proračunsko leto 1928./29. je poslala Zveza obema slovenskima parlamentarnima kluboma, dalje še posebej poslancem gg. Puseňjaku, dr. Kramerju, dr. Pivkoti in Veseňjaku, potem Glavnemu Savezu in vsem ostalim pokrajinskim Zvezam važno Spomenico. Iz nje naj izvolijo člani Zveze povzeti, da je storila Zveza v polni meri svojo dolžnost, to pa v odločilnem času. Finančni zakon je sedaj že pod streho. Krivda, da se niso upoštevale vse naše zahteve, je pripisati pač našim političnim pa tudi finančnim razdrapanim razmeram, največ pa seveda nevidevnosti naših merodajnih, ki nimajo menda drugega posla, ko da se bore za nadoblast. Spomenica, ki navaja v kratkih stavkih vse najvažnejše zahteve drž. nameščencev, se glasi doslovno:

»Zveza je načeloma proti ukoreninjeni praksi, da se zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih izpreminja ali dopolnjuje z uredbami, čeprav imajo te uredbe na podlagi finančnih zakonov in člena 94. ustave moč zakonov.

Prav tako bi bilo prenehati s prakso, da se posamezni člani uradniškega zakona izpreminjajo, dopolnjujejo ali ukinjajo s finančnimi zakoni, ker trpi vsled tega pregled prvotnega zakonskega besedila in nastajajo nesoglasja, ki so dostikrat v nepopravljivo škodo drž. nameščentvu.

Ker pa ukinjajo finančni zakoni že nekaj let sem z vso doslednostjo samo dobrine, pridobljene z uradniškim zakonom, in ker z revizijo tega zakona v doglednem času še ne moremo računati, bi drž. nameščentvo najtopleje pozdravilo, ako bi finančni zakon za leto 1928./29. izjemoma in prvič obsegal določbe, ki bi vsaj začasno, t. j. do revizije uradniškega zakona, ki si je s tem nikakor ne odrekamo, blažile mizerno stanje državnega nameščentva.

Zato si dovoljujemo staviti k predlogu finančnega zakona za leto 1928./29. sledeče amandmane:

Črtajo naj se:

1. člen 27., ki se tiče centralizacije kreditov in s tem združenega postopka za izplačevanje posmrtnih drž. nameščencem. (Glej predlog pod II., točka 7.)

2. člen 40., s katerim se ukinja odstavek v) »pravilnika o naročitim dodacima na platu, u novcu ili naturi, državnim službenicima gradjanskoga reda, saobrazno popisu čl. 40. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda — u resoru Ministarstva Pravde«, ki se glasi: »stražarsko osoblje, za vreme nočne službe računajući vreme od 20 do 6 časova po 1 Din na puni sat nočne službe. U tu službu računa se vreme provedeno na smeni u stražarnici«; iz člena 65. recipirani člani finančnega zakona za leto 1927./28., in sicer:

3. člen 297., s katerim se določa enoletna čakalna doba za pridobitev pokojninske pravice v višji skupini;

4. člen 302., ki določa podaljšanje službene dobe za dosegajo pokojnine od 10 na 15 let;

5. člen 303., ki razveljavlja čl. 123. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih glede brezobrestnih posojil državnim uslužbencem ter /zadnji odstavek člena 137. l. c. glede prišteta 10 let k pokojninski osnovi v primeru nezgode v službi ali radi nje;

6. člen 309., ki nalaga izpitnim kandidatom breme honorarjev za izpraševalne komisije.

Za takšne nagrade naj se odobri pri dotičnih razdelih oziroma glavah posebni delegirani krediti.

Črtajo naj se nadalje:

7. člen 66. predloga finančnega zakona za leto 1928./29., ki daje pooblastilo za prevodbo zvanicnikov in služiteljev na položaj dnevničarjev;

8. člen 67., ki se tiče nepriznanja selitvenih stroškov, izvzemši kadar gre za premeštitev iz kazenskega razloga.

Učitelji-ce ! pri velikonočnem nakupu 10% popust v modni trgovini P. Šterk nasled. MILOŠ KARNIČNIK LJUBLJANA, Stari trg 18.

Naša omladina.

U. M. U. N. (Udruženje mariborskega učiteljskega naraščaja) na državnem moškem učiteljsku.

Učiteljskiki mariborskega učiteljskega spe spanje pravičnega, odmeva po naši javnosti.

Toda gospoda se motijo. Nismo mi oni, ki spe spanje pravičnega, temveč smo oni, ki delajo brez hrupa in vpitja, na oni, ki delajo mirno in smotreno.

Povojnemu dijaštvu pripisujejo mlačnost, brez vsake samodelavnosti in narodne zavesti, ki le gleda za zabavo in hrepeni po plesu in veselju. Velika je tu hiba, a še večja je politična. Ni enotnosti v dijaštvu ne na kulturnem polju in ne drugje, temveč je razcepljeno pod raznimi vplivi v mnogo malih brezpomembnih organizacij. Temu je treba odpomoči in prizadeti smrtni udarec in videli boste, da bo nastopila nova doba — doba Jugoslovenskega nacionalizma in kulture.

Se ena hiba je karakteristična izmed mnogih povojnih hib in t. j.: blebetavost in kričavost na eni strani, na drugi pa brezplodno delovanje v mnogih društvih, katerim pa se dijak ne more v zadostni meri odzvati.

Teh usodnih napak se mi zavedamo in zato smo se lotili dela mirno in tiho, lotili smo se idealnega dela, da ustvarimo samoniklo mladino, nasproti Cankarjevim duševnim hlapcem.

Spimo, odmeva in vendar nismo spali. Imeli smo tekom letošnjega leta že lep ciklus predavanj, ki jih je otvoril (I.) g. prof. Zivortnik; »Cerkev in dijak«, II. g. prof. Baš; »Turistika«, III. g. prof. Sušnik; »Duša Beograd«, IV. Tovariš Žener; »Lahkoatletika«, V. g. prof. Sušnik; »Črtice iz Nušičeve avto-biografije«, VI. g. prof. Baš; »Po Italiji«, VII. g. Robnik; »Diletski odri«, VIII. g. Kutin; »Menice in njen pomen«, IX. g. prof. Zgeč; »Spolni nagon in vzgoja«, X. g. prof. Zgeč; »Spolni nagon in vzgoja«, nadaljevanje. Predavanja so bila razmeroma dobro obiskana in so gotovo dosegla to, v kar so bila namenjena.

Priredili smo tudi interno akademijo, ki je jako dobro uspela s sledečim sporedom: 1. Orkester: Koračnica. 2. Govor. 3. Solo: petje. 4. Zbor: »Na dan Slovan«. 5. Solopetje. 6. Čelo — solo. 7. Komičen prizor: »Lux & Comp.« 8. Orkester. 9. Komičen prizor: »Pevci s Slovenske Krajine«. 10. Orkester.

Toda ne mislite, da je vsa stvar šla kar tako izpod rok. Kakor je to že v navadi, se povsod dela s ceremonijami in treba je čakati na razne milosti itd. Tako je bilo tudi z nami, nikjer nismo dobili dvorane ali sobe, kjer bi naj priredili akademijo. V tem kritičnem trenutku nam je priskočilo na pomoč ravnateljstvo in nam dalo na razpolago slavnostno dvorano na našem zavodu. Tudi drugače kaže ravnateljstvo, kakor profesorski zbor mnogo zanimanja in smisla za naše delovanje. Vsem najlepša hvala!

Dobili smo na razpolago sobo, ki jo bomo v naprej uporabili kot društveno sobo, v pritličju našega zavoda. Vse leto nam je na razpolago po en letnik za seje in sobotna predavanja. Poleg tega pa redno vse leto deluje knjižnica s 672 knjigami.

Pod inicijativo g. prof. Baše je odbor ustanovil odseke, za katerimi je članstvo najbolj hrepenelo, t. j. literarni, pedagoški, šahovski, pevski in glasbeni odsek.

Torej vidite gospoda, da se vendar ne spi in da se lahko brez kričavosti, brez vednosti naše preradovne javnosti tudi dela.

Zapomnimo si pa eno gospoda. Prosta pot mladini, stran s strankarskimi in političnimi vplivi in nastopila bo nova doba — doba večje idealnosti in nacije.

Karel Vollmaier,

t. č. predsednik za odbor.

Opomba uredništva: Ako bi g. Kocbek poslal zadnjič to poročilo namesto svojega dopisa, bi bila prihranjena lahko marsikatera pikra beseda. Ni pa s tem še opravičena abstinenca, ki so jo mladi tovariši izvajali nampram predavanju, ki ga je tov. Pahor nameni za nje, posebno ne, ker med gornjimi predavanji ni enakega, ki bi uvajal mlade tovariše v stanovsko organizacijo.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Tovarišice, tovariši! Pospesite pridobivanje članov za Mladinsko Matico, da dosežemo častno število!